

Majíce hluboce vyvinutý smysl pro rozlišování dobra a zla, dělí žáci profesory na "správné chlapy" a "prevíty". Oblíbený kantor zve se též štabák, štramák, fešák, prima chlap, primáš, hóda, řáčekj prófa, bezvadnej, skvělouš apod. Krutý prófák nazývá se kručas, pes, dobrman, sup, šakal, satan, kojot, veřejný nepřítel, katouš, šedý vlk, grizzly, sivooký démon atd.



Jiné rozdělení je přísně vědecké a bylo publikováno v časopise „Řev malomocných“, vydávaném jednou pražskou sextou. Zde se dělí profesorstvo na chudozubé, vačnatce (s aktovkami), pravoslavné (literárně činní), okoličnaté (s tvrdými límečky), motýlokvěte (s kravatou podobou motýlka), kaktusovité (s ježatými vlasy), psovité (s psími dečkami), obožjivelníky (kteří učí na dvou ústavech), měkkýše (nesportovní), korýše (s tvrdou náprsenkou), pospolité (s rodinou), brejlovce čili slepýše (s brýlemi), krajty tygrovité (přísné, štíhlé profesorky), tučňáky, mrože (s převislými kniry), bičikovce (kteří rádi švihají ukazovátkem), kyjovité (nosící hůl), parašutisty (s deštníkem), vřešťany, lidoopy a ještě několik jiných.



Každá tato čeleď má své podčeledě; mimoto většina exemplářů jeví znaky několika skupin zároveň, takže přesná definice vyučujícího jedince je velmi obtížná a stanoví ji zvláštní komitét třídy po vyšetření typických vlastností zkoumaného individua.



Jakmile je nový prófa zařaden do příslušné kategorie, obdrží výstižný název, buď podle fyzických vlastností, například velký štíhlý = Čára, Hadí muž, Nitka, Táta Dlouhán, Makarón, - malý tlustý = Hříbeček, Pralinka, Břichatka vousatá, Kulihrášek, Pucejř, nebo podle jiných příznačných rysů, např. profesor s taneční chůzí = Bajadéra, Nikolskája Soňa, - neohrabaný = Kufr, Plavec na Volze, - smutný = Kyselý mlíko, Kuře melancholik, - hněvivý a popudlivý = Zuřivej Róland, Brzlík, Divý muž, (Divá ženka), - potrhlý = Splašená Sardel, - hezká profesorka = Růže prairie, pěknice, fešule, štabajzna, kráska z Marsu atd.

Profesor, jenž býval v semináři, zove se Klášterní tajemství, kantor, který vypráví o svých cestách po Africe, je nazván Koráb pouště. Pan profesor, jenž přilíží svůj předmět neovládá a často při výkladu plave, obdrží čestný titul Plavčik na sladké vodě, admirál Nelson nebo mořeplavec. Podle oblíbeného úsloví, nebo podle předmětu, jemuž vyučuje, bývá učitel zván Miláček, Mameluk, Papuán (co tu řvete jako Papuáni), Pavián, Papnhajmskej, Přítelíček, Kamarádíček, Atansión (faites-attention), Siláns, Vorvergangenheit, Kublaj Chán, Křemičtan, Kyselitan sodičitý, Peroxyd, Násoska, Kolmice, Tečna, Ptakopysk, Řasa, Krásnoočko zelené (profesorka přírodopisu), Boule osmihranná, šemík (chemik), Pipin Krátký (malé postavy), Cyrano (s velikým nosem), cvikář (= tělocvikář, též těláčnik, Mrskonda, prófa Kotrmelec, docent hopsologie), strojnice (učitel psaní na stroji, také Klapkababa), Tastrbaba (profesorka účetnictví), Jestřáb (má dozor na chodbě), jinak Čuchal, Doga, Fízl, Vobhlídka, Stráž na Rýně, Zefýr, Strážce harému (dozírá na chodbě vyhrazené dívkám), Carův kurýr (= ředitelův tajemník, též Maharadžův miláček, Kukulín, holíč krále Lávrý, pan vrchní tajněstkař, pan tajemný vrchní).



Mnoho půvabných názvů se časem změní v podivuhodná slova, jichž význam je záhadný a studenti sami jej nedovedou již objasnit, např. Žamik, Rebák, Chabradka, Fit-Bum, Pětichlup, Švihovec, Raspuďlík, Bundá atd.

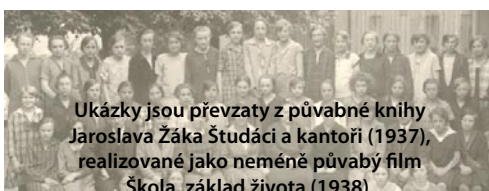
Vtipný profesor je zván Ferenc, Fórista, Legrandista, nejčastěji však oním zvučným slovem, jež se rýmuje se spisovným švandista. Vtipnost a duchaplnost je vůbec příznačnou vlastností p. t. členů kulometné roty. Při každém žertovném výroku pana profesora propuká třída v divoký řev. Šplhouni se smějí uctivě, kdežto ostatní lid prostě huláká. Dělá to panu profesorovi dobře a mimoto je to jediná příležitost beztravně si zařvat při vyučování.



Každé třídě určen je jeden vychovatel čili pedagog (žáci užívají původního řeckého pajdagogos, česky Jiří Šmatlán), aby bděl nad jejich prospěchem a mravy. Zove se třídas, tříďák, klasař, poklasnej, táta, tatouš, otečko, atěc, pěstoun, ujec, pan starosta, otčím, krkavčí otec.

Je-li rodu ženského, tedy mátuška, bábuška, mamka nebo kvočna, je-li nadána mužskou energií, obdrží přízvisko Panna Orleánská, Divá Bára, Fraucimóra, Baba Jaga, Satanella, Amazonka nebo Šárka. Vyjma primány čili nálevníky (rovněž Hurvínkové, potě, embrya) nesou muži od sekundy výše těžce nadváhu ženy a upadají do ponuré, vzpurné zamlklosti, jestliže je plísni paní profesorka. Je-li profesorka mladá, sympatického zevnějšku, má to nesporně blahodárný vliv na žactvo pohlaví klukovského, neboť mladí muži od 12 let nahoru počnou se pečlivě česati, nosí nové kravaty, dbají na puky na kalhotách a myjí si krk a uši. Naproti tomu dívky (řečené jinak saze, kosti, potápky, křivky, kandie, štrikulajdy, sajtky, fuchsie, štabajzny atd.) nechovají obvykle sympatie k profesorkám, ba často je nenávidí z důvodů ryze ženských.

K ukázkám přezdívek a názvisek profesorských podotýkáme, že jejich účelem je uvést nepřítele v posměch a dodat si tak odvahy k boji s ním. Představme si například třídu před zvoněním, jak plna napětí očekává příchod dábelského chemika, který ohlásil zkoušení na známky. U dveří stojí ostražitý zvěd a vykukuje na chodbu. Na schodech se vynoří šešulka hlavy obávaného vědce. Žák, jenž má hlídku, mohl by zvolati: "Profesor chemie přichází!", čímž by se trapná nálada ještě zvýšila. Špeh místo toho vykřikne: "Šemík kluše", nebo: "Pozor, Píďa de", což vzbudí veselost a optimismus k nastávajícímu rodeu (rodeo = kročení divokých koní na americkém Západě).



Ukázky jsou převzaty z půvabné knihy Jaroslava Žáka Študáci a kantoři (1937), realizované jako neméně půvabný film Škola, základ života (1938).

# č. 30 Mini Prkotiny

6. ročník  
20. září 2009

## Kulometná rota

Učitelský sbor se obyejně skládá z **matykáře, latináře, chemika, češtináře** atd., což jsou názvy obecně známé, pročež uvádíme místo nich jiná rozdělení, méně běžná.



Učitelský sbor ve školním roce 1937/1938